

Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського

Затверджено рішенням науково-методичної ради Навчально-наукового інституту механіки і транспорту, протокол № 1 від 27 вересня 2019 р.

Рекомендовано на засіданні кафедри транспортних технологій, протокол № 1 від 30 серпня 2019 р.

СИЛАБУС З ДИСЦИПЛІНИ

Безпека життєдіяльності, цивільний захист

I семестр 2019-2020 навчального року

Освітній рівень: перший (бакалавр)

Галузь знань: 27 Транспорт

Спеціальність: 275 Транспортні технології (за видами)

Спеціалізація: 275.03 Транспортні технології (на автомобільному транспорті)

Додаткові спеціалізації: Організація перевезень і управління на транспорті;

Організація митного контролю на транспорті;

Організація і регулювання дорожнього руху;

Технологія транспортування нафти і газу.

Освітня програма: Освітньо-професійна програма бакалавра (у тому числі варіативна складова), затверджено та надано чинності рішенням Вченої ради Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського, протокол № 11 від “23 ” червня 2016 р.

Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу - <http://193.189.127.179:5010/timeTable/group>

Команда викладачів:

Лектор: Губачов Олександр Ілліч (кандидат педагогічних наук, доцент).

Контакти: +38 (098) 777-24-56, e-mail: oleksandrgubachov@gmail.com

Години прийому та консультації: понеділок, 12.00-13.00; четвер, 12.00-13.00.

Розміщення кафедри: м. Кременчук, вул. Першотравнева, 20, 7^й корпус, 5^й поверх, к. 7502

Веб сторінка курсу: <http://bgd.kdu.edu.ua/uk/content/metodichne-zabezpechennya>

Додаткові інформаційні матеріали: <http://bgd.kdu.edu.ua/uk/content/metodichne-zabezpechennya>

Мета та завдання навчальної дисципліни

Безпека життєдіяльності, цивільний захист – навчальна дисципліна, яка, згідно освітній програмі та навчальному плану, відноситься до нормативних початкових дисциплін, циклу професійної та практичної підготовки.

Навчальна дисципліна викладається на четвертому курсі, в сьомому семестрі. На вивчення дисципліни передбачено 3 кредитів ECTS, 90 годин. Форма семестрового контролю – диференційований залік.

Метою викладання навчальної дисципліни є набуття студентом знань та умінь для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з обов'язковим дотриманням вимог безпеки і стандартів з охорони праці, використанням останніх досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду безпеки, збереження життя, здоров'я та працездатності; сформувати у студентів відповідальність за особисту та колективну безпеку у повсякденних умовах та під час надзвичайних ситуацій і воєнного стану, з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності на первинній посаді.

У студентів в процесі вивчення цього курсу буде сформована система знань щодо законодавчих, нормативно-правових, соціально-економічних, інженерно-технічних та санітарно-гігієнічних основ безпеки життєдіяльності, охорони праці та цивільного захисту.

Студенти будуть ознайомлені з законодавчими, нормативно-правовими, нормативно-технічними та санітарно-гігієнічними основами безпеки життєдіяльності, охорони праці та цивільного захисту, сучасними проблемами і головними завданнями безпеки, базовими положеннями пожежної безпеки, порядком дій в умовах надзвичайного стану (НС) та військового стану, способами захисту від впливу небезпечних факторів викликаних НС, методами збереження життя, здоров'я та працездатності, методами локалізації та ліквідації НС.

Студенти навчатимуться ідентифікувати та класифікувати небезпеки оточуючого середовища; оцінювати небезпечні та шкідливі чинники та їх вплив на здоров'я людини; оцінювати ергономічні показники робочого місця; володіти базовими методами профілактики професійних захворювань в межах обов'язків на первинній посаді; надавати першу долікарську допомогу; оцінювати вражаючі фактори під час НС та їх вплив на здоров'я людини; обирати і використовувати засоби колективного та особистого захисту; діяти при проведенні евакуаційних заходів.

Навчальна дисципліна має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів:

Загальні компетентності:

ЗК-1 Знання та розуміння предметної області і професійної діяльності. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення через пошук, обробку та аналіз інформації з різних джерел.

ЗК-5 Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК-6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-7 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК-10 Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК-11 Здатність працювати автономно та в команді.

Фахові компетентності:

ФК-1 Здатність аналізувати та прогнозувати параметри і показники функціонування транспортних процесів і систем з урахуванням впливу зовнішнього середовища.

ФК-7 Знання та розуміння основ логістичного управління матеріальними та іншими потоками.

ФК-11 Здатність оцінювати та забезпечувати безпеку транспортної діяльності.

ФК-13 Знання техніко-експлуатаційних параметрів та розуміння принципів функціонування об'єктів та пристроїв транспортної інфраструктури, транспортних засобів (автомобільний транспорт).

ФК-16 Навички дослідження і врахування фактору людини в транспортних технологіях.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Предметом навчальної дисципліни є законодавчі, нормативно-правові, соціально-економічні, інженерно-технічні та санітарно-гігієнічні основи безпеки життєдіяльності, охорони праці та цивільного захисту.

У структурно-логічній схемі дисципліна «Безпека життєдіяльності, цивільний захист» вивчається на етапі підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр і є дисципліною, що використовує досягнення та методи фундаментальних та прикладних наук, та основних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки. Це забезпечує можливість викладання дисципліни з урахуванням професійної орієнтації майбутніх фахівців.

Вивчення дисципліни допоможе студенту набути знань та умінь для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з обов'язковим дотриманням вимог безпеки і стандартів з охорони праці, використанням останніх досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду безпеки, збереження життя, здоров'я та працездатності; сформуванню у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку у повсякденних умовах та під час надзвичайних ситуацій і воєнного стану, з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності на первинній посаді.

Команда викладачів буде готова надати будь-яку допомогу по електронній пошті та особисто у зазначений час консультації з курсу навчальної дисципліни, за відповідними змістовими модулями:

Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності, як базова концепція сталого розвитку.

Змістовий модуль 2. Охорона праці як запорука збереження здоров'я та працездатності.

Змістовий модуль 3. Цивільний захист населення і територій.

Опис навчальної дисципліни:

- кількість кредитів ЄКТС – 3;
- загальна кількість годин – 90;

– термін викладання – семестр.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 27 – Транспорт (шифр і назва)	Належить до нормативних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки	
	Спеціальність 275 «Транспортні технології (за видами)» (шифр і назва)		
Модуль – 1	Спеціалізація 275.03 Транспортні технології (на автомобільному транспорті)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		7-й	7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,67, самостійної роботи студента – 3,33	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>бакалавр</u>	Лекції	
		14 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	4 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60 год.	82 год.
Індивідуальні завдання: –			
Вид контролю: залік			

Анотація програми та основні модулі навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності, як базова концепція сталого розвитку.

Тема 1.1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек.

Тема 1.2. Ризик як кількісна оцінка небезпек.

Тема 1.3. Природні, техногенні та соціально-політичні небезпеки, їх види, особливості та характеристики.

Тема 1.4. Загальні принципи надання першої долікарської допомоги.

Змістовий модуль 2. Охорона праці, як запорука збереження здоров'я та працездатності.

Тема 2.1. Законодавчі, нормативно-правові та соціально-економічні основи охорони праці.

Тема 2.2. Аналіз умов праці. Санітарно-гігієнічна атестація робочих місць і підрозділів.

Тема 2.3. Основи виробничої безпеки. Пожежна безпека на об'єктах господарської діяльності.

Тема 2.4. Організація і управління охороною праці в організації.

Змістовий модуль 3. Цивільний захист населення і територій.

Тема 3.1. Законодавчі та нормативно-правові основи цивільного захисту.

Тема 3.2. Надзвичайні ситуації техногенного, соціально-політичного і воєнного характеру.

Тема 3.3. Локалізація та ліквідація НС. Основні принципи та способи захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій.

Тема 3.4. Організація і забезпечення ЦЗ на ОГД.

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Практичне заняття 1. «Статистична оцінка небезпечних і шкідливих факторів»	2	2
2.	Практичне заняття 2. «Оцінювання сумарного індивідуального ризику людини та його складові»	2	
3.	Практичне заняття 3. «Екологічна проблеми, пов'язані із забрудненням атмосфери»	2	
4.	Практичне заняття 4. «Оцінювання захисних споруд»	2	2
5.	Практичне заняття 5. «Професійний відбір і професійна орієнтація»	2	
6.	Практичне заняття 6. «Біоритми людини»	2	
7.	Практичне заняття 7. «Темперамент як психофізіологічна особливість людини»	2	
8.	Практичне заняття 8. «Дослідження та оцінювання радіаційної обстановки під час аварії на АЕС»	2	
	Усього:	16	4

Інформаційне забезпечення самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Основна література до всіх тем:

1. Зацарний В.В., Праховнік Н.А., Землянська О.В., Зацарна О.В. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник – К.: НТУУ «КПІ» ІЕЕ, 2016. – електронне видання. URL: <http://ela.kpi.ua/kandle/123456789/18263>.

2. Безпека життєдіяльності. Конспект лекцій. Праховнік Н.А., Зацарний В.В., Землянська О.В. – К.: НТУУ «КПІ» ІЕЕ, 2015. – електронне видання. URL: <http://ela.kpi.ua/kandle/123456789/18956>.

3. Третьяков О.В., Литвиненко Г.Є. Засоби індивідуального захисту; виготовлення та застосування: навч. посіб. – К.: Лібра, 2008. – 317 с.

4. Третьяков О.В., Зацарний В.В., Безсонний В.Л. Охорона праці: Навчальний посібник з тестовим комплексом на CD/за ред. К.Н. Ткачука. – К.: Знання, 2010. – 167 с. + компакт-диск.

5. Ткачук К.Н., Зацарний В.В., Зеркалов Д.В. та ін. Основи охорони праці: підручник. – К.: Основа, 2014. – 456 с.

6. Ткачук К.Н., Мольчак Я.О., Каштанов С.Ф., Полукаров О.І. та ін. Управління охороною праці: Навчальний посібник. – Луцьк: 2012. – 287 с.

7. Ткачук К.Н., Калда Г.С., Каштанов С.Ф., Полукаров О.І. та ін. Психологія праці та її безпеки: Навчальний посібник. – Хмельницький: 2011. – 135 с.

8. Ткачук К.Н., Филипчук В.Л., Каштанов С.Ф., Зацарний В.В., Полукаров О.І. та ін. Виробнича санітарія: Навчальний посібник. – Рівне: 2012. – 443 с.

9. Міхеєв Ю.В., Праховнік Н.А., Землянська О.В., Цивільний захист: Навчальний посібник – К.: Основа, 2014. – електронне видання. URL: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/18966>.

Додаткова література до всіх тем:

1. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI (поточна редакція – 05.10.2016) – zakon2.rada.gov.ua.

2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII (поточна редакція – 05.10.2016) – zakon5.rada.gov.ua.

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X (поточна редакція – 27.07.2016) – zakon3.rada.gov.ua.

4. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 р. № 2801-XII (поточна редакція – 01.01.2016) – zakon5.rada.gov.ua.

5. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24.02.1994 № 4004-XII (поточна редакція – 28.12.2015) – zakon5.rada.gov.ua.

6. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 № 1264-XII (поточна редакція – 01.01.2016) – zakon2.rada.gov.ua.

Інформаційні ресурси

Пошукові та інформаційні системи Інтернет

1. Google : Пошукова системи Інтернет. - Режим доступу до електронних ресурсів: <http://www.google.com.ua/>

2. Яндекс : Пошукова системи Інтернет. - Режим доступу до електронних ресурсів: <http://www.yandex.ua/?ncrnd=1960>.

3. Rambler : Пошукова системи Інтернет. - Режим доступу до електронних ресурсів: <http://www.yandex.ua/?ncrnd=1462.....>

Бібліотечно-бібліографічні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: Інтернет-сторінка. - Режим доступу до електронних документів: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: Система каталогів і картотек. - Режим доступу до електронних документів http://www.nbuv.gov.ua/db/library_db.html.

3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : пошукова система сайту : Система каталогів і картотек : Каталог книжкових видань : Пошук у електронному каталозі. – Режим доступу до електронних документів : <http://www.nbuv.gov.ua/db/opac.html>.

4. Харківська державна наукова бібліотека імені В.Г. Короленка: Інтернет-сторінка. - Режим доступу до електронних документів: <http://korolenko.kharkov.com/>

5. Харківська державна наукова бібліотека імені В.Г. Короленка: пошукова система сайту : Електронний каталог: <http://korolenko.kharkov.com/cgi-bin/wcatalog/irbis?LNG=&C21COM=F&I21DBN=IBIS&P21DBN=IBIS>.

Вимоги викладача

Вивчення навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності, цивільний захист» потребує:

- виконання завдань згідно з навчальним планом (самостійна робота тощо);
- підготовки до практичних занять;
- роботи з інформаційними джерелами.

Підготовка до практичних занять передбачає: ознайомлення з програмою навчальної дисципліни, питаннями, які виносяться на заняття з відповідної теми; вивчення методичного матеріалу. Рішення практичних завдань повинно як за формою, так і за змістом відповідати вимогам (мати всі необхідні складові), що висуваються до вирішення відповідного завдання, свідчити про його самостійність (демонструвати ознаки самостійності виконання здобувачем такої роботи), відсутність ознак повторюваності та плагіату.

На практичних заняттях присутність здобувачів вищої освіти є обов'язковою, важливою також є їх участь в обговоренні всіх питань теми. Пропущені заняття мають бути відпрацьовані. Це ж стосується й студентів, які не виконали завдання або показали відсутність знань з основних питань теми. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, бути зваженим, уважним та дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу.

Контрольні заходи результатів навчання

Методи контролю: усне опитування, поточний контроль, модульний контроль (тести), диференційований залік.

При оцінюванні результатів навчання керуються Положенням про проведення поточного і семестрового контролю в Кременчуцькому національному університеті імені Михайла Остроградського ([Положення про поточний та семестровий контроль](#)).

Згідно з цим Положенням використовується 100-бальна шкала оцінювання. Принцип формування оцінки за перший та другий залікові модулі відбувається за 100- бальною шкалою, що наведено у таблиці, де максимальна кількість балів, яку може набрати студент за різними видами навчального навантаження.

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль (Тести)	Сума балів за модуль
До 60	До 40	До 100
Поточний контроль		
Відвідування занять (лекціях, практичних)		10
Виконання індивідуального завдання (курсний проект)		30
Відвідування та робота на практичних заняттях		20
Підсумок		до 60

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Кодекс академічної етики

Порушення Кодексу академічної етики Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним.

Кодекс доступний за посиланням: http://www.kdu.edu.ua/Documents/Kodeks_akadem_etyky_KrNU.pdf.

Зокрема, дотримання Кодексу академічної етики КрНУ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально.

Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, слід зазначити ступінь їх участі у роботі.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://bgd.kdu.edu.ua/uk/content/metodichne-zabezpechennya>